

RAADSVOORSTEL

Raadsvergadering d.d.: 30 oktober 2018

Voorstelnummer: -

Portefeuillehouder: M.S. Albricht-Brinkman

Voorstel tot: het vaststellen van de Archeologische waarden- en verwachtingenkaart en beleidskaart 2018.

Datum behandeling in B&W: 2 oktober 2018

Aan de Raad

Voorstel

De Archeologische waarden- en verwachtingenkaart en beleidskaart 2018 vast te stellen, zoals in het raadsvoorstel is aangegeven, één en ander conform de bij het besluit behorende en gewaarmerkte bescheiden.

Inleiding

Op 29 mei 2018 hebben wij uw raad geïnformeerd over de stand van zaken van de actualisatie van de bestemmingsplannen. Hierin is aangegeven dat bij het opstellen van het bestemmingsplan duidelijk is geworden dat de gemeente niet beschikt over een gemeente dekkende archeologische verwachtingskaart.

Een van de doelstellingen van de actualisatie van het bestemmingsplan is het voorbereiden op de invoering van de Omgevingswet.

In de Omgevingswet is de omschrijving archeologische verwachting aangescherpt tot aantoonbare archeologische verwachtingen, hetgeen een extra inspanning vraagt om met betere kaarten een betere objectievere onderbouwing op te stellen.

Op deze wijze wordt de toekomstbestendigheid van het bestemmingsplan verbeterd en daarom is ervoor gekozen om een Archeologische waarden- en verwachtingenkaart en beleidskaart op te stellen voor de gemeente. Na vaststelling van dit document kan de procedure voor de geactualiseerde bestemmingsplannen Kom en Buitengebied worden opgestart.

De beleidskaart zoals opgenomen in de Archeologische waarden- en verwachtingenkaart en beleidskaart 2018 worden samen met hoofdstuk 9 verwerkt in dit bestemmingsplan.

Argumenten

Op grond van de Monumentenwet 2007 is de gemeente Rozendaal op het gebied van behoud en beheer van het bodemarchief, binnen de kaders van het bestemmingsplan en de algemene beginselen van behoorlijk bestuur, vrij haar eigen beleidsinhoudelijke en financiële afwegingen te maken.

Voorwaarde is dat het selectie- en vrijstellingenbeleid archeologisch-inhoudelijk is onderbouwd en bestuurlijk is vastgesteld.

De Archeologische waarden- en verwachtingenkaart en beleidskaart 2018 geven hier invulling aan. Na vaststelling worden de maatregelenkaart die achter in de rapportage is opgenomen aangeduid als beleidskaart.

De gemeente Rozendaal heeft vanaf januari 2012 de implementatie van de herziene Monumentenwet 1988 (Wet op de Archeologische monumentenzorg 2007) systematisch ter hand genomen. Samen met acht andere gemeenten in Gelderland wordt gebruik gemaakt van de diensten van een regioarcheoloog.

De gevraagde inhoudelijke onderbouwing is vastgesteld in bijgevoegde rapportage die is opgesteld door Vestigia in overleg met de regio-archeoloog.

Daarnaast is bij het opstellen van de Archeologische waarden- en verwachtingenkaart en beleidskaart 2018 gebruik gemaakt van lokale kennis. Hierbij gaat het om publicaties van de Oudheidkundige Kring Rheden-Rozendaal, voor wat betreft archeologische informatie. Ook is de concept rapportage voorgelegd aan Veluwekenner prof. dr. L.P. Louwe Kooijmans die woonachtig is in de gemeente.

In de rapportage is in de hoofdstukken 2 t/m 6 ingegaan op de verschillende aspecten die uiteindelijk hebben geleid tot het archeologisch verwachtingsmodel van de gemeente dat in hoofdstuk 7 is opgenomen. Hierbij wordt gekeken in hoeverre de beschikbare informatie kan worden onderverdeeld in archeologische potentie van (gebieden in) de gemeente. Doordat er binnen de gemeente Rozendaal relatief weinig archeologische gegevens beschikbaar zijn is het niet zonder meer mogelijk om een verwachtingsmodel van één of meerdere buurgemeenten over te nemen.

Uiteindelijk kunnen twee geologische hoofdeenheden worden onderscheiden:

- 1) Het stuwwalcomplex: een reliëfrijk, mineralogisch rijk gebied, deels droog, maar deels (door lokale schijngrondwaterspiegels) vochtiger van aard; rijk aan gradiënten. Gradiëntzones worden over het algemeen beschouwd als gebieden met een hogere archeologische potentie.
- 2) De Sandr: voor het deel van de Sandr binnen de grenzen van de gemeente Rozendaal hebben we te maken met een relatief vlak, droog, bodemkundig armer gebied. Uitgesproken gradiëntzones zijn afwezig. Dit deel van de Sandr kan worden beschouwd als een gebied met een lagere archeologische potentie (met name ten opzichte van het hiervoor genoemde stuwwallencomplex).

Deze indeling is opgenomen in de Archeologische verwachtingskaart in de bijlage van de rapportage. Vervolgens zijn in hoofdstuk 8 de thema's aangegeven die relevant zijn voor de beleidskaart en de verdere invulling van het archeologische beleid. Het voorgaande komt in hoofdstuk 9 samen.

Er is wettelijke bepaald dat voor bodemversturende ingrepen tot 100 m² geen archeologisch onderzoek verplicht is. Hieraan is toegevoegd dat de gemeenteraad deze oppervlakte kan bijstellen (zowel naar boven als naar beneden) als er een inhoudelijk archeologisch onderbouwd, selectie- en ontheffingsbeleid is opgesteld en bestuurlijk is vastgesteld.

In het rapport is er voor gekozen om het gemeentelijk grondgebied op te delen in een aantal (effectieve) maatregelencategorieën, die inzichtelijk maken of, en zo ja waar en wanneer archeologisch (voor)onderzoek nodig is bij ruimtelijke planvorming en bodemingrepen, en welke onderzoekseisen en ontheffingen daarbij gelden.

Gezien de historische tuinaanleg bij Kasteel Rosendaal is er voor gekozen om de kadastrale percelen waarop de gebouwde monumenten zijn gelegen onder te brengen bij categorie 2. De AMK-terreinen (Archeologische Monumentenkaart van de provincie Gelderland) vallen nu in categorie 2, samen met de verdichte historische bebouwing (dorpskern).

In overleg met de regioarcheoloog wordt voorgesteld voor een verdere oppervlaktebegrenzing bij de laatst genoemde categorie ten opzichte van de Monumentenwet om op deze wijze het bijzondere karakter van met name het ensemble rondom het kasteel te waarderen.

Er wordt onderscheid gemaakt tussen archeologische waarden/bekende terreinen en archeologische verwachtingen. Bij het voorschrijven van archeologisch (voor)onderzoek bij de verschillende maatregelcategorieën is uitgegaan van een zo effectief mogelijke inzet op archeologie, en de eisen van een 'normaal' ruimtegebruik en ruimtelijke ontwikkeling. Dat wil zeggen dat de maatschappelijke kosten die het archeologiebeleid met zich meebrengt in verhouding moeten staan tot de verwachte wetenschappelijke opbrengst. Daarvoor is een regeling opgesteld waarbij bodemingrepen worden vrijgesteld van archeologisch (voor)onderzoek zolang deze niet dieper gaan dan 30 cm beneden maaiveld.

Wanneer de planvorming wel dieper reikt is per categorie een specifiek (maximaal) bruto verstoringoppervlak vrijgesteld (oppervlakte plangebied).

Bij overschrijding wordt van de initiatiefnemer gevraagd vast te (laten) stellen wat de gevolgen zijn van de geplande bodemingrepen voor het bodemarchief en het rapport daarvan te overleggen aan de bevoegde overheid. Vervolgens besluit de bevoegde overheid of nader onderzoek nodig is, en zo ja in welke vorm, of planaanpassing moet plaatsvinden of dat het terrein wordt vrijgegeven.

Bij de keuze voor ontheffing van de archeologische onderzoeksplicht in relatie tot de omvang van versturende bodemingrepen is, naast de inhoudelijke motivering, waar mogelijk aangesloten bij de beleidsontwikkeling in de buurgemeenten Apeldoorn, Brummen, Rheden en Arnhem.

Voor de eenduidigheid is in de bijgevoegde rapportage al vooruitgelopen op positieve besluitvorming door uw raad en is de maatregelenkaart al als beleidskaart opgenomen.

Gelet op het vorenstaande stellen wij uw raad voor:

De Archeologische waarden- en verwachtingenkaart en beleidskaart 2018 vast te stellen, zoals in het raadsbesluit is aangegeven, één en ander conform de bij het besluit behorende en gewaarmerkte bescheiden.

Financiële gevolgen

De kosten voor het opstellen van de Archeologische waarden- en verwachtingenkaart en beleidskaart 2018 passen binnen het door uw raad beschikbaar gestelde budget voor de actualisering van de bestemmingsplannen kom en buitengebied.

Dekkingsplan

Niet van toepassing

Burgemeester en wethouders van Rozendaal,
de secretaris
W.G. Pieterse-Pook

de burgemeester
drs. J.H. Klein Molekamp